

ОСНОВНИ ДАННИ ЗА КУЛТУРАТА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

Статистическите изследвания на НСИ в областта на културата осигуряват информация за дейността на музеите, театрите, библиотеките, кината, радио- и телевизионната програмна дейност и производството на филми. Основните показатели и обхватът на изследванията са в съответствие с методологическите препоръки на ЮНЕСКО.

През 2020 г. дейността на културните институции беше ограничена поради въведените противоепидемични мерки на територията на Република България.

1. Културни институции

В обхвата на културните институции се включват музеите, театрите и музикалните колективи (сценичните изкуства) и библиотеките.

1.1. Музеи

Към 31.12.2020 г. в страната функционират 182 самостоятелни музея, регистрирани съгласно Закона за културното наследство, като по тематичен обхват 96 от тях са общи, а 86 - специализирани (вкл. художествени галерии).

През 2020 г. движимите културни ценности, формиращи Националния музеен фонд, са 7 550 хил. фондови единици и в сравнение с 2019 г. техният брой се увеличава с 21 хиляди (0.3%). Цифровизирани са 407 хил. фондови единици, което е със 17 хил. повече спрямо предходната година.

Посещенията в музеите през 2020 г. са 2 236 хил. и съпоставени с 2019 г. намаляват с 58.2% (фиг. 1). В дните със свободен вход са осъществени 11.9% от посещенията (266 хиляди). Регистрирано е и намаление на посещенията на чужденци в музеите - с около 1 млн., или с 81.3% спрямо предходната година.

Фиг. 1. Посещения в музеите

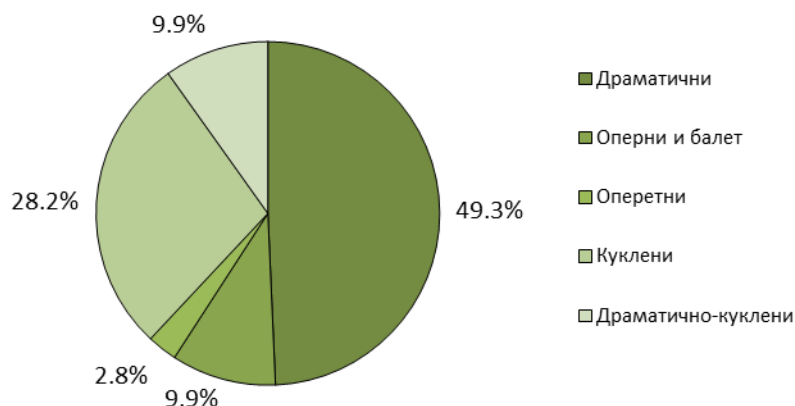
1.2. Сценични изкуства

През 2020 г. в действащите 71 театъра в страната са организирани 7 021 представления, посетени от 769 хил. зрители, като спрямо 2019 г. представленията и посещенията намаляват съответно с 56.0 и 69.5%. Средният брой посетители на едно представление е 109 и намалява с 41 спрямо предходната година.

Разпределението на театрите по вид (фиг. 2) и реализирани постановки през 2020 г. е следното:

- 35 драматични театъра с 3 021 представления;
- 20 куклени театъра с 2 338 представления;
- 7 драматично-куклени театъра с 896 представления;
- 7 оперни и балетни театъра с 630 представления;
- 2 оперетни театъра със 136 представления.

Фиг. 2. Структура на театрите по вид

През 2020 г. в страната са развивали дейност 54 музикални колектива - 5 филхармонии, 22 професионални ансамбъла за народни песни и танци и 27 оркестъра. Представленията на тези колективи намаляват с 65.7% в сравнение с 2019 година.

Дружества, сдружения и музикални компании са организирани следните прояви през 2020 година:

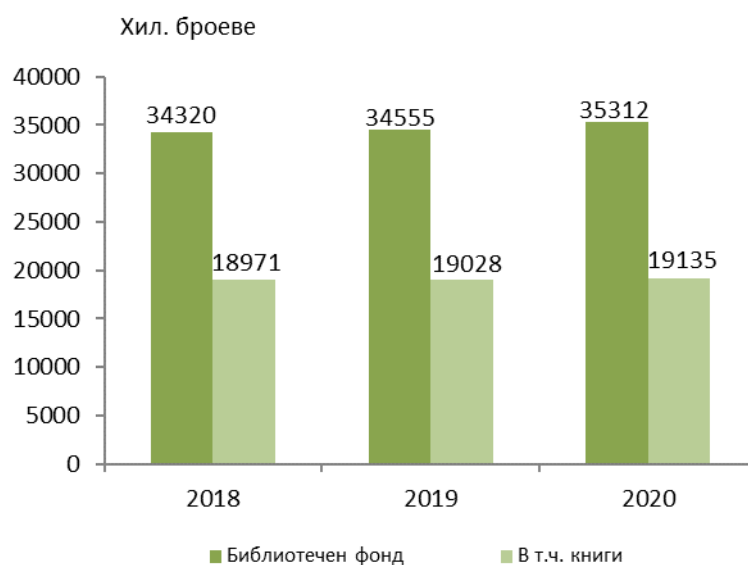
- естрадни (поп, рок, фолк и др.) - 142 концерта, посетени от 29.9 хил. лица;
- фолклорни - 86 концерта, посетени от 36.4 хил. лица;
- камерни и симфонични - 79 концерта, посетени от 13.1 хил. лица.

1.3. Библиотеки

През 2020 г. броят на библиотеките с фонд над 200 хил. библиотечни единици остава непроменен спрямо предходната година (47). Общият им фонд се състои от 35 312 хил. библиотечни документа (фиг. 3) - книги, продължаващи издания - вестници, списания, бюлетини и др., като в структурата му с най-висок дял са книгите - 54.2% (19 135 хил.), следвани от другите

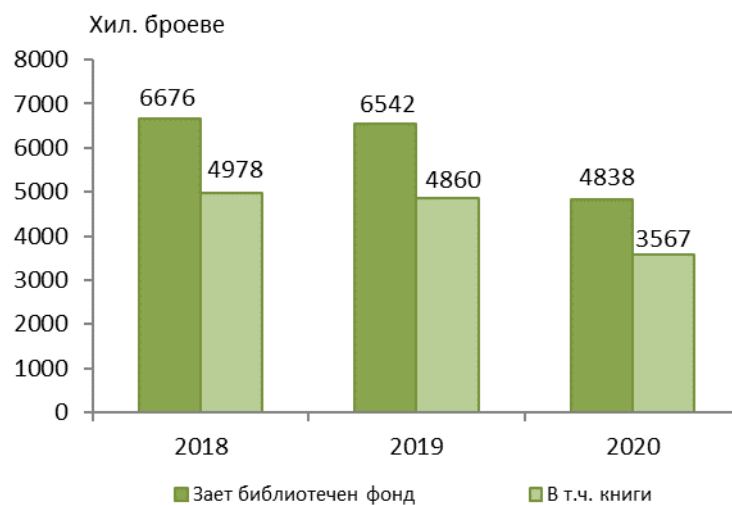
библиотечни документи (аудио-визуални, електронни, графични и картографски издания, микроформи, патенти и стандарти) - 29.4% (10 394 хил.), и продължаващите издания - 16.4% (5 783 хиляди).

Фиг. 3. Библиотечен фонд

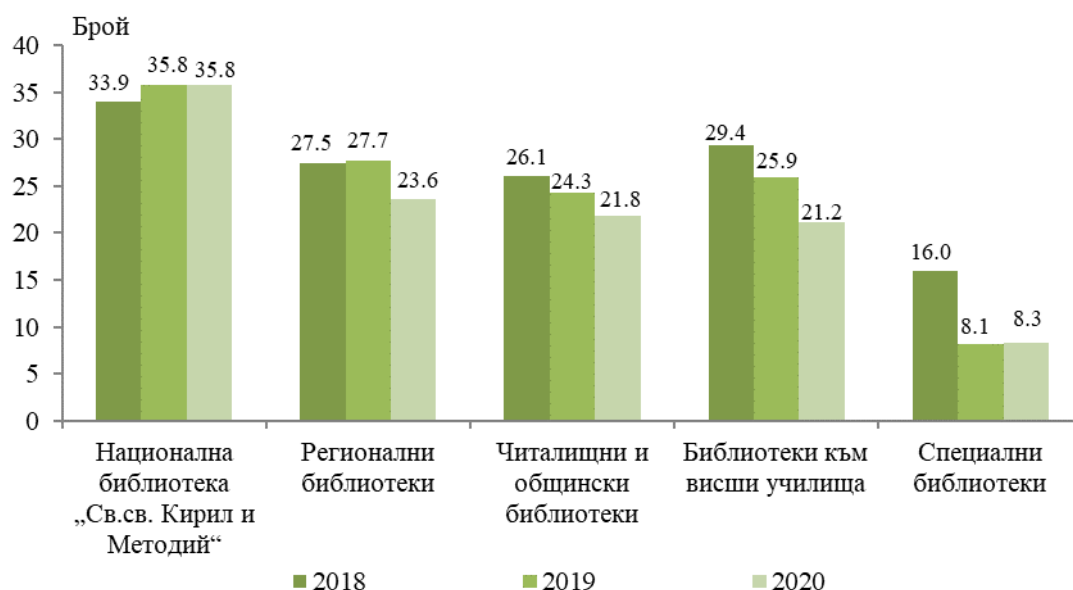
Регистрираните читатели са 205 хил., което е с 15.7% по-малко в сравнение с предходната година, а посещенията намаляват с 29.9% и достигат 3 330 хиляди. Заетият библиотечен фонд е 4 838 хил. библиотечни единици (фиг. 4).

Фиг. 4. Зает библиотечен фонд

В Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“ през 2020 г. има регистрирани 8 321 хил. библиотечни документа, или с 59 хил. повече в сравнение с предходната година. Библиотечният фонд в 26-те регионални библиотеки в областните центрове е 11 948 хил. единици, като заетият фонд в тях намалява с 986 хил. (27.3%) в сравнение с 2019 година (фиг. 5).

Фиг. 5. Зает библиотечен фонд на един читател по видове библиотеки

2. Аудио-визуална дейност

Аудио-визуалната дейност включва филмовото производство, дейността на кината, както и радио- и телевизионната програмна дейност.

2.1. Филмово производство¹

През 2020 г. са произведени² общо 86 пълнометражни, късометражни и среднометражни филма, в това число 43 за кинорежата, 41 за телевизията.

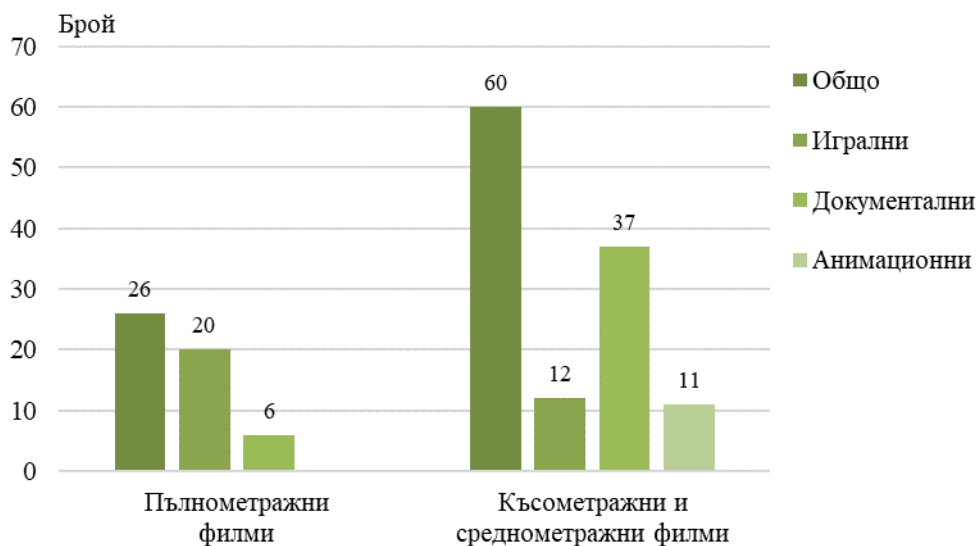
Произведените пълнометражни филми са 26 (20 игрални и 6 документални).

Произведените късометражни и среднометражни филми са 60 (включващи 6 сериала с общо 195 епизода), от които 12 игрални, 37 документални и 11 анимационни.

¹ Филми произведени с национално финансиране, и копродукции с участието на български продуценти.

² Данните са предварителни.

Фиг. 6. Отчетени филми по вид и жанр през 2020 година

2.2. Кина

В края на 2020 г. кината в страната са 70, а киноекраните – 215, като броят им намалява съответно с 4 и 22 спрямо 2019 година. Мултиплексите¹ са 10 и в тях са осъществени 60.2% от всички прожекции и 61.9% от посещенията.

1. Кина, екрани, прожекции и посещения

	2016	2017	2018	2019	2020
Кина - бр.	59	68	69	74	70
Екрани - бр.	220	226	226	237	215
Прожекции - хил.	322	356	349	317	163
Посещения - хил.	5548	5506	4885	4582	1316

През 2020 г. в сравнение с предходната година прожекциите в кината намаляват с 48.7%, а посещенията - със 71.3%.

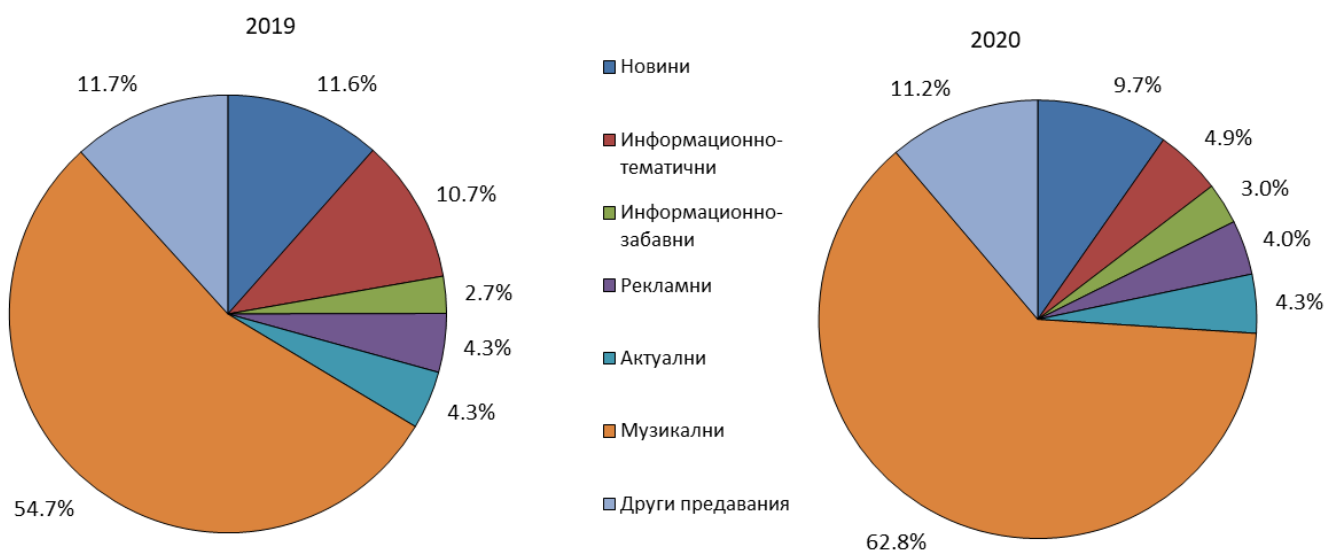
Най-голям е броят на кината в Югозападния район - 21 с 65 хил. прожекции, посетени от 672 хил. зрители. В столицата са функционирали 14 кина със 71 екрана, в които са прожектирани 1 331 филма.

¹ Стационарно кино с 8 и повече екрана.

2.3. Радиопрограмна дейност

През 2020 г. в страната са функционирали 77 регистрирани и лицензирани радиооператора, излъчили 635.1 хил. часа радиопредавания, което е с 86.3 хил. часа по-малко в сравнение с 2019 година. Най-голям е делът на излъчените музикални предавания - 62.8%, следвани от новините (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 9.7% (фиг. 7).

Фиг. 7. Структура на радиопредаванията по вид

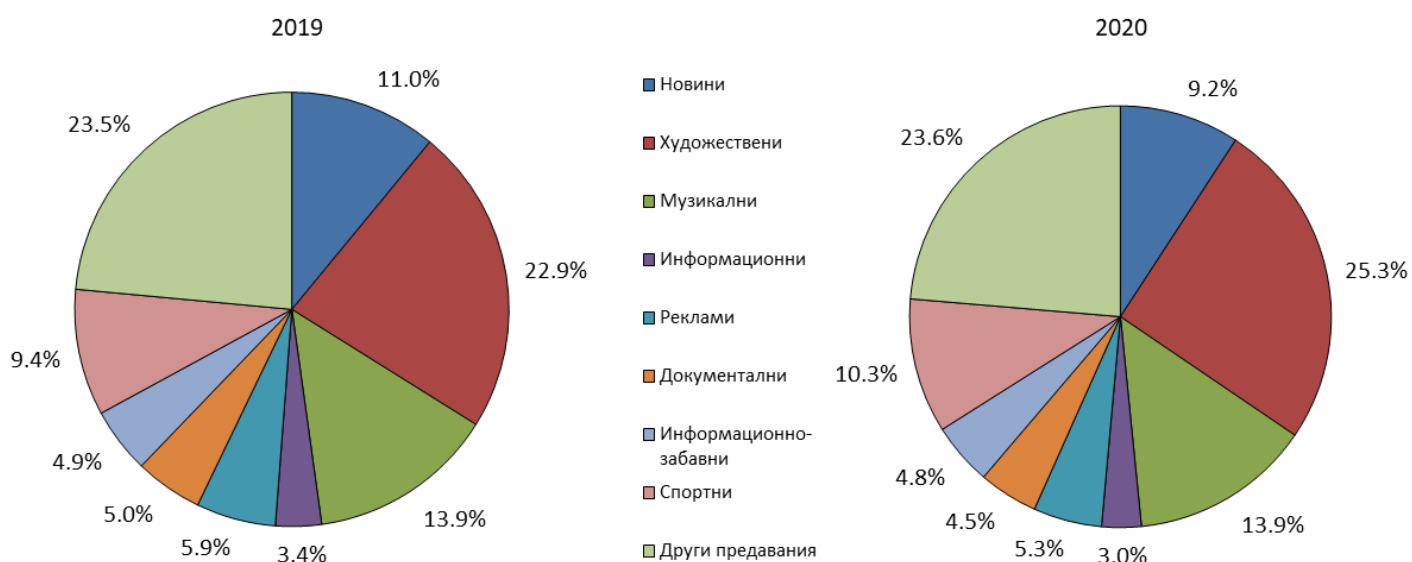

2.4. Телевизионна програмна дейност

През 2020 г. в страната са функционирали 120 регистрирани и лицензирани български телевизионни оператора, което е с 8 по-малко от предходната година. Телевизиите с наземно разпръскване и тези по кабел и сателит са излъчили програми с обща продължителност 779.8 хил. часа, или с 8.9% по-малко в сравнение с 2019 година. Специализираните предавания (фиг. 8) са разпределени по часове, както следва:

- художествени предавания (игрални, телевизионни и видеофилми) - 197.5 хил. часа;
- музикални предавания - 108.5 хил. часа;
- спортни предавания - 80.5 хил. часа;
- новини (бюлетини, коментари, спортни новини и прогнози за времето) - 71.6 хил. часа;
- реклами - 41.0 хил. часа;
- образователни предавания - 9.8 хил. часа.

Фиг. 8. Структура на телевизионните предавания по вид

Методологични бележки

Информация за дейността на **музеите** се получава в резултат на регулярно провеждано годишно наблюдение. Тяхната дейност се характеризира чрез: музейните фондови единици; посетителите; културно-просветната работа; персонала; приходите и разходите и материално-техническата база. В броя на музеите се включват самостоятелните музеи, създадени по реда на чл. 25, ал. 1 и ал. 2 от Закона за културното наследство (обн., ДВ, бр. 19 от 13 март 2009 г.) и извършвали дейност през съответната година.

Сценичните изкуства са предмет на отделно годишно изследване. Единици на наблюдение са театрите, оперите, оперетите, цирковете, музикалните колективи, дружествата и сдруженията, които са организирали и провели рецитали и концерти (естрадни, фолклорни, симфонични, камерни, хорови, на духови оркестри, смесени и други). Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: сцени, места, представления, посетители, постановки по националност на автора, включително нови постановки.

Предмет на годишно статистическо наблюдение е и дейността на **библиотеките** с библиотечен фонд над 200 хиляди единици. Тяхната дейност обхваща следните основни характеристики: библиотечен фонд (книги, продължаващи издания и други библиотечни документи), читатели, посещения, зает библиотечен фонд, персонал, приходи и разходи, компютри, площ на библиотеките.

Данните за **филмовото производство** се получават в резултат на провеждането на годишно изчерпателно изследване. Предмет на наблюдение е дейността на българските филмови продуценти, която обхваща произведените филми през годината както за кинорежата, така и за телевизията. Не се включват филмите, които са предназначени единствено за интернет пространството. Дейността на **кината** се обхваща чрез следните основни характеристики: места, екрани, прожекции, зрители, приходи от билети. Не се наблюдават киноklubовете и подвижните кина.

Дейността на **радио- и телевизионните оператори** се обхваща чрез следните основни характеристики: предавания по функция в часове, приходи и разходи.

Повече информация и данни от изследванията в областта на културата могат да се намерят на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg/bg/node/3552/>) и в Информационна система ИНФОСТАТ на НСИ (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=36).